

VASÁR NAP

KÉPES CSALADI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk és
előfizetési pénzek
küldendőik

Székelyudvarhely,

Bethlen-u. 5.

ev. ref. papi lakás.

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,

székelyudvarhelyi ref. pap

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Imádkozz és dolgozz!

Földi és mennyei boldogságunk függ e két szótól: *imádkozz és dolgozz!* Oh, beh sokan vannak, kik vagy az egyikre, vagy a másikra ügyet sem vetnek; egyiket a másik rovására tulbecsülik. És, aligha csalódunk, midőn azt mondjuk, hogy az imádság huzza a kurtát. Nagyon kevés azoknak száma, kiknél ez a kettős életelv egymással karöltve, párhuzamosan halad és meghozza a maga áldásait.

Pedig, a kettőt egymástól elválasztani nem lehet, nem szabad, mert mindkettő a keresztyén vallásból foly. Szinte mondhatnók, hogy Jézusnak egyenes utasítása. Jézus egész élete ugyanis az Isten akaratának betöltése, folytonos engedelmeség, imádság volt a szó igazi értelmében. Soha, egy pillanatra sem rendült meg Istenben vetett hite. Nem, még a golgotha nehéz kinjai között sem. S mukája, a mit tett, a tanítás, a gyógyítás, a vigasztalás, a jövendölés: ismét nem mind az Isten dicsőségére történt-e. Oh, igen, imádság a munka, a küzdelem is, melyet Isten nevében végzünk el. És éppen ezt nem éri a legtöbb ember.

Imádkozz! Mert az imádság a vallásos léleknek legszebb virága, míg gyümölcse a munka. Az imádság állandóan az ég felé emeli tekintetünket, Jézushoz köti szívünket. Istenbe vetett hit és bizalom nélkül nem futhatjuk meg e földi vándor pályát. Tőle nyertük eredetünket, s mi bennünk legdrágább: a mi lelkünket neki kell majd egyszer számba adni. De mind ezt Jézus nélkül nem tehetjük. Jézus a mi legjobb barátunk. Vele utazva, soha sem esünk bünbe. S ha véletlenül mégis legyőz a sátán: Jézus szabadíthat ki a veszedelemből csupán, mert Ő a mi közben járónk.

Az imádság az ég és föld között az összekötő kapocs. Imádságunk útján száll alá az Isten segedelme munkáinkra; ez után jó az erő, a vigasz, a remény, sőt még az Isten kegyelme: a bünbocsánat is.

Az imádság tehát az a kulcs, melylyel a mennyországot megnyithatjuk, s *egyéni*leg békét, üdvöt nyerhetünk. A kik Istenben hisznek, s imádkoznak: azok az Ő gyermekei. *Ezek alkotják együtt az Istenországot.*

De, az imádság mellett *dolgozz is!* Ezt szinte mondani is felesleges, mert a vallásos ember — kivéve a ki tulbigott — rendesen dolgozó ember is. De nem mindig megfordítva. Mig e földön élünk: addig testi jóllétünkről is kell gondoskodnunk. Isten az embert munkára teremtette. Jézus is azt mondá: munkálkodjatok, mig nappal van. Munka által haladhatunk előre földi hivatásunk rögzös útján. Munka által szerezhethetünk érdemet, elismerést. És munka által teremthetünk földi boldogságot. Mert csak abban van igazi öröm és állandó boldogság, a mi saját munkánk és szorgalmunk gyümölcse. Mert a boldogság alatt nem csupán a testi örömeket értjük, hanem inkább a munka által szerzett zavartalan lelki örömet.

Munkálkodj, mert munkád által Isten törvényét, s emberi hivatásodat töltöd be. Azonban, a munka nem csupán a test izmainak megfeszítése; nem csupán testi erő. A valódi munka a léleknek ereje. Az olyan munkán mely csupán a nyers erőre támaszkodik nincs áldás. A munk tartóságát, sikerét a lélek ereje biztosítja. Ugy, de a lélek ereje az imádságból származik. Ime, az imádság és a munka szoros kapcsolata. Imádságnélkül, lelkierő nélkül mindennapi munkánk nem hozza meg kívánt eredményét: a boldogságot. Már

pedig a munkának az *egyénre* nézve a célja: a földi boldogság. Házunk, családjunk csak úgy lehet boldog testileg, ha munkálkodunk.

De egyéni munkánk itt nem állhat meg. Munkánk által a közboldogságot is elé kell mozdítani. Több embernek, egy ország polgárságának munkája a *nemzet nagyságát és boldogságát* teremti meg. Az imádság tehát az egyes emberekre nézve föltétele a lélek üdvösségének; míg az emberiségre nézve alapja az Istenországának. A munka az egyes embernél földi boldogságot, az összesnél egy nemzet nagyságát teremti meg. Imádkozz azért, hogy elnyerhessed mennyei boldogságodat. És dolgozz, hogy földi boldogságod által megteremthesd a nemzet nagyságát.

V. F.

Isten Atyánk.

Hieró, Sirákusa királya, — a mint mondják — egyszer Simonidés bölcsőtől Isten lényege felől kérdezősködött. A bölcs előbb egy napi gondolkodásidőt kért, azután kettőt, azután mind többet . . . de a felelettel mégis késett. Míg végre a király megboszankodva kényszeríté, hogy adja meg már válaszát. Ekkor a bölcs szégyenkezve vallá be, hogy minél többet gondolkozik Isten lényege felől, annál megfajthatatlanebbnek tűnik fel atótte. Hasonlóan nyilatkozott Plátó is: »A mindenség atyját és teremtőjét megtalálni, nehéz lenne; de ha megtalálnók: akkor se lehetne róla mindent elmondani.«

A pogány bölcsök ezen nyilatkozataival szem-

TÁRCZA.

Százezer frank.

2

Felolvasta a brassói ev. ret. egyház vallásos estélyén,
Csulak Lajos.

Jó kis időbe került biza, a mig Ádám uramnak sikerült keresztül hatolni annyi rengeteg betűn, melyek közül minden másodiknak ő soha a képét sem látta. Elharangozták már szépen a delet, Ádám uram még mindig nem volt készen. A cseléd már másodszor jött érette, hogy a leves rég elázott, de Ádám uram csak feleletre sem méltatta. Kint a kapások letelepedtek az uzsonához, mikor Ádám uram rettentő komoran haza érkezett. A felesége kérdésére, hogy mi baj? — nem válaszolt. Az ebédjéhez hozzá sem nyu't, csak hanyatt feküdt a kanapén, s öblös pibájából elkezdett füstölteni és szidta veszettül, nem szólott estig senkihez. Jó öreg este azt mondta, hogy adjanak neki egy pohár tejet, aztán vessék meg az ágyat. Bizony csak nem is győztek eléggé bámulni a háziak Ádám uramnak ezen való nagy megváltozásán. Ki nyáron berbécs tokánynál, disznó körménél, télen füstölt oldalnál egyebet soha sem vacsorál, a maga fertály borát pedig sem télen, sem nyáron el nem engedi! Rá is jött arra a nagyasszony,

ben, mi keresztyének teljes joggal dicsekedhetünk azzal, hogy Isten lényegéről még az egyszerű földmives, iparos, sőt egy értelmes gyermek is feleletet adhat. A keresztyénség főérdeme az, hogy Istent mindenki világosan, igazán és lényegének megfelelően ismeri. Isten előttünk a Jézus Krisztus Istene és atya; mi csak őt ismerjük és pedig csak úgy ismerjük, a mint nekünk Jézus kijelentette. Ezen kijelentésben van a mi életünk és boldogságunk. Ezért mondja János apostol: »Ez az örök élet: hogy tégedet megismerjenek, ki igaz Isten vagy, és a kit te elküldöttél a Jézus Krisztust.« (Ján. XVII. 3).

Mit tanít a keresztyénség Istenről? Mit mond, mindenek előtt az új szövetség róla? Hogy nevezte Jézus az ő Istenét . . . ?

Az új szövetségben halljuk először és pedig különös nyomatékkal, e kifejezéseket: »Isten, atya, vagy mennyei atya, atyám, vagy atyánk az égben«. Ezt az elnevezést igazán őskeresztyéninek mondhatjuk. Jézus semmi más nevezetet nem használt oly gyakran, s oly szembetűnőleg előtérbe nem helyezett, mint épen ezeket. Isten — Atya, ezen szóban fejezte ki Istenről való gondolatát, mert a többi más elnevezései is, melyeket máskor, név szerint a példázatokban használt, többé vagy kevésbé ezen fogalomban mind benne vannak. A »király«, a bíró, a »szőlő ura« és a »jó pásztor« is — mely hasonlatok alatt Isten értendő — mindent atyai szeretettel kormányoznak, igazgatnak és intéznek. Tehát, ama fogalomnak ilyen kifejezése egészen helyes, és a keresztyénség zár szava gyanánt tekinthetjük az apostol ezen mondását Istenről: »Isten szeretet, és ki a

hogy itt valami baj történt és pedig nagy baj. De hát szoktatva volt hozzá, hogy a mit az ura nem akart megmondani, azt nem is kérdezte. Hallgatott. A hogy azonban feladta házanépének a vacsorát, magára vett egy kendőt csendesen leballagott a bíróhoz. A bíró azon időben Bakcsi Vitályos urambátyám volt, egy 60—65 körüli magas, piros képű száraz öreg ur, tisztos arczczal, hófehér bajusszal. Néhány évvel idősebb lévén Ádámné asszonynál, a régi jó szokás szerint öcsémasszony-nak, ez pedig bátyámuramnak titulálták egymást. Másképp is atyafiak lévén, mint a hogy nálunk Székelyföldön minden egyes falu primipilus családja atyafi volt egymással.

Igy aztán megtudta, hogy mi a baj.

Vitályos bátyám uram leültette tisztesség tudással az öcsém asszonyt és elmagyarázta, hogy miképpen is áll ez a dolog. — Állott pedig az a dolog abból, hogy ennekelőtt ki tudja hány esztendővel innen, E falváról egy Csóka János nevű egyén kiszármazott. Sok hányódás, vetődés után Sofiában telepedett le, hol a maga eszessége után szép vagyona tett szert, több házai nagy kereskedése s nagy vendéglője maradt az utódaira, kik közül az utolsót szintén Csóka Jánosnak hívták. És a Csóka János II. már nem tudott magyarul; az édes anyja bolgár leány volt; ő is bolgár lett, de sohasem házasodott meg, hanem kávéházait, vendéglőit, palotáit kiadta bérbe s annak jövedel-

szeretben marad, Istenben marad és Isten ő benne. (I. Ján. IV. 16).

»Isten atya, Isten szeretet«: ez a legnagyobb, mit róla mondhatunk; ez a legtökéletesebb kijelentés, melyet róla ismerünk. Ez együtt Isten ismerete, amely igazán és tökéletesen csak a keresztyén vallásban fordul elő, a többi vallásokban, erre vonatkozólag, csak homályos sejtelmek, töredékek találhatók. A ki Istent, mint atyát, mint szeretetet ismeri és tiszteli: az megtalálta a nyitját minden létnek; az ivott az igazság forrásából; az betekintett az örökkévalóság titkába. Isten szeretet, Isten atyám és atyátok: ez a Jézus üzenete az emberiséghez, ez az ő evangélioma minden idők s minden népek számára. Ez a nagy igazság sok apró tételre bontható szét. Az egyház, a keresztyénség első századaiban, meg is próbálkozott azzal, hogy Istenről mindent elmondjon. Sokféle nézet került forgalomba, egyik titokzatosabb, mint a más: de a fő dolog, legszükségesebb és legüdvösebb ismerete Istennek, nem azokban van, hanem amaz egyszerű és mesterkéletlen szavakban: »Isten szeretet, Isten atyánk«!

És a mi ezen szavakban nincs kifejezve, legyen az, bármily mélységes bölcsesség: azt nekünk el kell vetnünk és minden Istenről szóló gondolatot ezen egy szóval kell kifejeznünk: Isten — atyánk. Ebben Krisztus szelleme és gondolata mint egy testté és vérré vált. Ebben az ő vallása, kegyessége és Istentudata megtestesült. Isten — szeretet: ez mint egy magától, az örökké valóra alkalmazás által egy gazdag tárházhoz vezet. Mert, ha Ő szeretet, neki szellemnek és életnek is kell

lenni; s ha ő szellem és élet: úgy mindentudónak, teljes bölcsnek, szentnek és igazságosnak is kell lenni. De soha sem szabad felednünk, hogy e tulajdonok között a szeretet a legnagyobb, a legmagosabb, a nélkül azonban, hogy a többi tulajdonokkal ellentétbe állana. Isten pl. nem abban az értelemben igazságosság, mint szeretet. Ő igazságos mindig, de úgy, hogy a szeretet mellett kormány pálczát tart, ítéletet mond; Ő a bűnösökkel szemben először és legfőbb képpen mindig könyörülő atya, ki az igazságosságot szerető kézzel és szívvvel gyakorolja. Ezt soha sem szabad felednünk, ha Istenről helyes és keresztyéni fogalmat akarunk alkotni.

Meglehet, hogy némelyeknek a keresztyénség eme tanítása Istenről és az ő lényegéről igen egyszerűnek és keveset mondónak tűnik fel. Arról, kit az egeknek-egei be nem fogadhatnak; a ki jelenlétével mindeneket betölt, és éltet s szavával igazgat. a bölcsék és tudások különféleképpen beszélnek. A fő dolog azonban az, hogy a mit Istenről mondunk, az ne legyen csalóka délibáb, pusztá látszat: hanem *valóság*.

A mit az ember Isten lényegéről általában megtudhat, annak egészen érhetőnek, természetével egyezőnek és rokonszenvesnek kell lenni. Mindezen kellék megvan Krisztus Istenről szóló tanításában. Az, magától hull allá, mint a reggeli harmat és az égi balzsam minden ember szívére, az angyali nyelven üdvözöl, mint egy elveszett paradicsomból és meggógyítja lelkünk minden fájalmát. »Isten szeretet« bizony ezen hitben talál a mi szívünk nyugalmat, békét és vigaszt min-

méből élt. — Ugy látszik, hogy nagyon jól élt, mert nem fiatalabban, mint 86 éves korában halt el, nem is nagyon régen — ezelőtt valami 5 évvel. Törvényes örököse nem maradván, a bolgár kormány most azt kurrentáltatja, hogy a ki jogot formál a vagyonhoz, az keresse ki az okmányait s álljon elő velök. És a vagyon pedig kerek százezer frank. Ugy látszik, hogy maradt valami irás arról, mintha a régi származott e-falvi lett volna, azért küldötték egyenesen ide a megkeresést.

Csóka Ádámné asszonyom úgy szivta magába ezt a beszédet, mint valamely földalatti börtönből kiszabadult rab a rég nélkülözött jó friss levegőt. Meglátszott a hatása az arczán. Az ok, a gond okozta ránczok mintha szép lassan kezdenének elsimulni; a sárga, sovány arczát észrevétel nélkül lepte el az élet pirja, a szemeiből pedig szokatlan tűz kandikált elő. — És mindezek, persze, hogy ne lettek volna indokolva! Mikor az ember elgondolja, hogy immár vége a gondnak; felszabadul a kínos szegénységtől, vehetsz mindent, a mit a szived, szájad szeret; nem kell a felett töprenkedni, hogy kinek adod férjhez leányodat, mert most már bizonyosan akad keze-fogójuk — ha akarnak. Ha pedig nem akarjuk magukat valami iszákos, pipás férjhez kötni, akkor is van miből megélni. Ezek egy perc alatt szaladtak át az Ádámné agyán. Már készítette magában a tervet, hogy hol kezdje, mit vegyen hozzá tegye a sok pénzt.

— Hát aztán, bátyám uram! Mit gondol, mi kapjuk-e meg azt a vagyont? — kérde Vitályos bácsit.

— Már tisztelt öcsémasszony — felelte Vitályos bácsi — azt egész bizonyosan senki meg nem mondhatja, mert ki tudja hol? merre létezik még ilyen nevű familia Erdélyországban? Hanem mivelhogy az irás egyenest ide küldetett, másfelől pedig, minthogy abból a familiából itt a mi helyiségünkben Adám öcsémuramon kívül más nemlétezik, én úgy gondolom, hogy de biz meg lehetne kapni.

— Én is úgy gondolom — mondta a néni. Aztán többet nem beszélt, hanem vette a kendőjét s haza ment.

Azon éjszakán sem Csóka Adám uram, sem a felesége nem aludtak egy cseppet sem. Csak-hogy a kettő két ellenkező ok miatt.

* * *

Következett pedig, hogy a természet rendelése szerint másnap szépen reggel lett. A nap felkelt azon a maga szokott oldalán, valamint Csóka Adám uram is felkelt. De mekkora vala ismételen a jó nagyasszonynak és az ő hét leányának elbámulása, mikor is Adám uram nem a szokott pipájával, hanem újból is azzal kezdé, hogy: Anikó leányom, hozz egy pohár tejet! Nem is lehetett azt megállani szó nélkül — s

denkor. — A Krisztusi Istenhitnek nagysága tehát abban rejlik, hogy az mindenki által felfogható és megérthető. Ezen igazság megértéséhez nem kell mélységes bölcsesség, hanem hit, bizalom. Hit abban az Istenben, ki Atyja szegénynek, gazdagnak; gondviselője a szerencsétlennek; oltalma a gyengének; ki az ő napját felhozza mind a jókra, mind a gonoszakra; a ki késedelmes a haragra és keblére fogadja a megtérő bűnöst; és a kinek más ellensége nincs, mint a tudomány felfuvalkodása és a szív romlottsága. Ezen Istenben hiszek én, mert ember vagyok. És midőn minden néppel és minden korszakkal a hitvallás első tételét: »hiszek egy Istenben«: ismételem: akkor egyebet nem teszek, mint magam embernek nevezem és emberi, méltóságomnak megfelelő helyzetbe: Isten országába bejutok. Folyt. köv.

Az árvák.

Oh az árva sorsát
Boldogok nem tudják.
Nem tudják, nem sejtik
Szíve mennyit vérzik.
Akár merre menjen
Minden csak idegen;
Emberek részvéte:
Oh az olyan gyenge . . .
Nem bánják,
Nem szidják,
De nincsen szeretet,
Szegény árva gyermek, ilyen nem érezhet.

minthogy Ádámné asszonyom is oda somfordála az ura ágyához és mintha semmiről sem tudna semmit, kérdé azon nyájasan:

— Ádám! Neked mi bajod? — mert látom, hogy bajod van.

Ádám uram először is felhőrpinté a tejet; azután egy-kettőt nyele utána és felelé:

— Igenis Klára, nekem bajom van; olyan bajom, mikor szükségem van a józan eszemre. Az éjszaka nem aludtam egy órát!

Ádámné asszony néném mondhatta volna bizony, hogy ő sem, de csak nem szólott. Inkább folytatta a tettetést.

— És mi legyen az a nagy bajod, a mit még nekem sem akarsz megmondani?

— Megmondom Klára, hallgass rám! — És elbeszélte az ügyet, melyre Klára asszony úgy vigyázott, mintha soha sem hallotta volna hírét. — Mikor aztán odáig ért volna a dolgával, hogy már csak a bizonyítás lenne szükséges, akkor a nyaka elkezdett pirosodni, a szemei tüzesen szikrázni, az öklével nagyot csapott az asztalra s azt mondta mérgesen:

— Nekem pedig az a pénz nem kell!

Klára asszony sárga képe még sárgább lett erre a nyilatkozatra. Bajos is biz azt elképzelni, hogy valaki kidobjon annyi pénzt az ablakán,

Idegenek nem ezt, azt tudatják vele,
Hogy csak kegyelemből van mindig kenyere.

Vele nem beszélnek,
Vele nem törődnek,
Mi bántja? . . . Nem kérdik,
Észre sem is veszik.
Ő pedig szegényke
Szólani szeretne:
Buját elmondani
Ha volna valaki . . . .
Nem látják,
Nem bánják,
Zokogás közt végre,
Keservvel szívében föltekint az égre!
Az angyalok szeme ily látványra könnyez,
Jézus halvány arca, pedig szomorú lesz.

Oh, hogy ilyen árva
Mindenütt az árva!
Csak egyedül fent nem
A szép menyországba.
Mert Isten őt látja s látja a könnyeket,
Hideg közöny miatt, mit titokban ejtett.
S kik a szeretetet ki ölik szívéből,
Törli-törli őket, áldások könyvéből.

S hogy ne legyen mindig oly árva az árva,
Mennyországba Jézus, tárt karokkal várja.

Gsiszár Mariska.

mikor az magától akar bemászni. De csak erőt vett magán és megreszkírozta.

— Aztán miért nem kell?

— Azért, folytatta Ádám ur tüzesen, mert nekem az az ember nem atyámfia. A mi nevünk Csóka, nem Cioca —!

— Hátha úgy írják bolgárul! — merészelt ellenvetni Klára asszony.

— De akkor sem atyámfia! dühösködött Ádám ur, mert mióta Kálvinus János megcsinálta a vallását attól fogva minden Csóka az ő hitét vallja, ez pedig gör. keleti.

— Kénytelen volt vele az idegen országba! — akadékoskodott ismét Klára asszony.

— No hát akkor harmadszor nem is becsületes ember — dühösködött most még jobban Ádám ur. A ki becsületes székely, az a nemzetiségét és a vallását nem szokta elhagyni. Erre nem volt példa. Ha pedig valamelyik azt megteszi, azt akkor én kitagadom, ha akármennyi pénzt is kínálgat nekem. — Most pedig azt mondom Klára, hogy többet erről a dologról szó ne essék. És nem esett — és nem fogadta el. Hja! csak hogy ilyen emberek ma nem teremnek.

(Vége)

Isten igéje.

— A szeretet hatalma. —

(Ján. 4. 16–21.)

»Az Isten szeretet« Ki nem érzi e szónak erejét? Igen, szeretet az ő benső lényege, a teremtő, az üdvözítő, az adakozó, az áldó szeretet. Oh mily közel hozza e szó mihozzánk a távolban, a magasban élő Istent. — A hatalmas, a mindentudó ur e szóval elveszti félelmes hatását reánk s előtérbe lép e helyett a szelidlelkű jó barát. A mindenható Isten félelmetes léte olyan mint egy hatalmas hóval borított hegycsucs. Ha a hajnali fény, ha a napnak ragyogó sugara rá vetődik erre a hideg, sűrű kődfátyolba takart havasra,

minket, hanem az a célja, hogy megtisztítson s meggyógyítson minket. Az ő szentségében, az ő igazságában is — szeretet marad ő.

De a szeretetet viszonzni kell. »A ki a szeretetben marad, az Istenben marad.« Folytatja az apostól. »Ha valaki ezt mondja: Szeretem az Istent, és az ő atyafiát gyűlöli, hazug az. Mert a ki nem szereti az ő atyafiát, a kit látott, mi módon szeretheti az Istent, a kit nem látott.« — Hazug az, a ki a kegyes, templombajáró életmód mellett gyűlöli az ő felebarátját. — Ha durván utasítod el a véletlenül hozzád közelgő embert, ha otthon kiméletlenül taszítod félre gyermekedet, nődet, mert ők téged zavarnak — akkor hazug képmutató vagy. Nem igaz a te vallásosságod,

POGÁNY TEMPLOM.

egyszerre derült, kedves színbe tűnik az fel. Az Isten szeretet — ez a napsugár gyönyörű színben tünteti fel az Urat. Tehát nem kell reszkette megállnunk Isten előtt, mint a rabszolgának az ura előtt. Mert az ő végtelen hatalma a szeretetnek szolgálatában áll. Nem ijedünk meg az ő Mindenhatóságától, mert tudjuk azt, hogy ez a Mindenhatóság nem egyéb, mint minden átölelő szeretet. Olyan az, mint az édes anyának lehelete, a mitől az elalélt csecsemő felujul. Olyan az, mint az édes apának karja, a mely ölére zárja gyermekét s megvédi a mostoha világ elől.

Az ő bölcsességét sem kell most már annyira bámulnunk. Áldjuk és magasztaljuk inkább azt tudva, hogy az ő bölcsességének gondolatai csak békességet és szeretetet teremtenek.

Sőt még az ő szentségének és igazságának tüzetől sem szabad futva menekülnünk. Mert ez a fény, ez a tűz nem arra szolgál, hogy össze égessen

nem igaz a te istenes imádságod sem. Ha véletlenül hibázó cselédedet kegyetlenül vered, szóval vagy tettel, ha szomszédodat durván sértegeted, a ki talán akaratlanul bántott meg, — akkor nem szereted se a te felebarátodat se az Istent. Mert a ki az egyiket szereti, szereti a másikat is. Ne legyen süket a te füled a te felebarátod panaszra iránt, hanem szeretettel hallgasd meg a nyomorgó kérését. »Mert a ki nem szereti az ő atyafiát, a kit látott, mi módon szeretheti az Istent, a kit nem látott.«

Hallom ez ellenvetést: Éppen azért, mert látom az én felebarátomat, látom az ő gonoszságát, az ő hibáit, nem tudom szeretni őt. Éppen azért, mert mindennap az utamba áll s zavar engem minden lépten nyomon, nem szerethetem őt. De az Istent nem látom ő nem zavar engem, őt bátran szerethetem. Az nem igazi szeretet, a mely nem akar tünni, szenvedni és lemondani.

Elrejtett önzés az, ha csak a távolban lévő szeretjük. Szeressük a közellévőt is! Hát az igazi szeretet az, a mely csak kapni akar, de adni sohasem? És valamint az a szeretet, a mely csak a nyugodalmat keresi s kerüli a zavart az édes pihenés és semmittevés karjai közt? Nem. Az szeretet működik folyton, jól lesz minden felé még az ellenséggel szemben is.

»*Rettegés nincsen a szeretetben.*« Az apostol e szavát legjobban jellemzi a következő történet. — Egy istenfélő katonatiszt családjával egy hajón utazott. Borzasztó vihar lepte meg az uton. A tiszt neje siránkozott és szinta férjét, hogy miért ül oly nyugodtan e nagy veszedelemben. A tiszt csendesesen hallgatta a szidást. Aztán a szobájából kihozott egy éles kardot s azt sötét tekintettel neje szívére irányította. A nő az első pillanatban megijedt, de aztán nevetésre fakadt. — Hát hogy félnék, mikor tudom, hogy a te kezében van. Miért félek én a vihartól, válaszolt a férj, mikor tudom, hogy a vihar is Isten kezében van. »*Rettegés nincsen a szeretetben.*« Ez a szeretet legnagyobb diadala. Valóságos tündérvölgy volna az élet, ha megmaradnánk a szeretetben, a mely Istentől származott s minket Istenhez vezethet.

Király Béla.

Hazai krónika

— 1905. április 6. —

Ófelsége a király tizenhat napi tartózkodás után vissza utazott Budapestről Bécsbe. Ófelsége a válság megoldása végett jött volt hozzánk. Sokat is tanácskozott a vezető politikusokkal, de eredmény nincs. Sem Ófelsége nem engedett, sem az ellenzék nem hagyott el a nemzeti követelésekből semmit. Így aztán a megoldás elmaradt jobb időkre.

Marad a régi kormány. A Tisza kabinet még ápr. 4-én végleg ott akarta hagyni állását. Próbálkoztak is, hogy egy ügyvezető kormányt ideiglegesen ki nevezzenek, azonban ez sem sikerült. Az ország azonban kormány nélkül nem maradhatván, a Tisza kabinet viszi továbbra is az ügyeket.

A képviselőház ápr. 4-én rövid ülést tartott. Mindössze egy fél óráig voltak együtt. Ezen ülésen az elnök több bejelentést tett, így az időközi új képviselő választásokról és a bizottságok megalakulásáról. Aztán megállapították a más napi ülés rendjét.

Világkrónika.

Orosz-japán háboru. A keleti harc térről semmi új hír nem érkezett. Linevics, orosz fővezér most szedi össze a megmaradt hadseregét. Egy újabb kiadott jelentés szerint, az oroszok összes vesztesége eddig 450 ezer ember. Ennek nagyobb része elesett; a többi harc képtelen lett. A Mukdennél elesettek és sebesültek száma 175

ezer, míg Port-Artur 45 ezer emberbe került. Linevicsnek még úgy is van 350 ezer embere, Anyagiakban is óriási nagy az oroszok vesztesége. mert az új kétszáz milliós kölcsönrel, már eddig két milliárd rubelnél többet adtak ki. (Egy rubel 3 kor. 26 fillér).

A botbüntetés Dániában. Dánia ugylátszik végleg ráczáfol arra hitre, hogy a huszadik században élünk, mely a haladásnak, a ker. igazságok hódításának a százada. A dán képviselőházban ugyanis most fogadták el Alberti igazságügyminiszternek a botbüntetés visszaállításra vonatkozó törvényjavaslatát. Harmadik olvasás után szavazás alá bocsátották a javaslatot, amelyet a ház 63 szavazattal 37 ellen elfogadott. Tíz képviselő tartózkodott a szavazástól, hárman pedig nem voltak jelen.

Egyházi élet.

Egyházi adózás a — Zsinaton. A most üléselő Zsinattól mindenki azt várta, hogy egységesen fogja rendezni az egyházi adózást az egész, egyetemes magyarországi ref. egyházakban. Mint a tárgyalásokból látjuk, ebből semmi sem lett. Egységes egyházi adókulcsot nem hozott be. Így tehát továbbra is meg lesznek a visszaélések, igazságtalanságok. A szegényebb néposztály anynyi egyházi adót fizet, mint eddig.

De, hát mit csinált mégis a Zsinat? Egységes adókulcsot állított meg *azon egyházakra nézve, melyek szükségük fedezésére az államsegélyt igénybe akarják venni.* Az idevonatkozó szakasz így hangzik: 282. §. »Minden egyházközség, amely a segélyt igénybe venni kívánja, tartozik vagy a következő adókulcsot életbe léptetni:

a) Személyi adó, amely családonként vetetik ki s amely személyi adót köteles fizetni minden 20 éven felüli egyháztagnak, ha külön vagyonnal, vagy keresettel bír; továbbá, ha önálló háztartásban él, vagy ha nem önálló háztartásban élő, de házasság útján külön családot alapított.

A személyi adó a következő:

I. a semmi állami adót nem fizetők személyi adója 2 kor.

II. az 1—10 kor. állami adót fizetők személyi adója 3 kor.

III. A 10—20 kor. állami adót fizetők személyi adója 4 kor.

IV. a 20—50 kor. állami adót fizetők személyi adója 6 kor.

V. az 50—100 kor. állami adót fizetők személyi adója 8 kor.

VI. a 100—200 kor. állami adót fizetők személyi adója 12 kor.

VII. a 200—500 kor. állami adót fizetők személyi adója 16 kor.

VIII. az 500 korona állami adónál többet fizetők 20 kor.

b) Az állami egyenes adó után fizetett egyházi adó, tekintet nélkül az állami adó magasságára, változatlanul 10 százalék;

vagy pedig tartozik a segélyt igénybe venni kívánó egyházközség az egyházmegye által jóváhagyott költségvetésével igazolni, hogy hiveire más, de a szegényebb sorsu hivekre az ezen törvényszakasz a) és b) pontjában megállapított adókulcsnál nem terheőbb adókulcs alapján legalább akkora egyházi adót vetett ki, a mely a termény- és szolgalmánybeli járulékok beszámításával megfelel az egyházi hiveire 4 és fél korona családfőkénti személyi adó és a hivek összes állami adója után kiróható 10 százalékos vagyoni egyházi adó együttes átalányösszegének.

Az egyházközségek által az egyházi közteher megváltására az egyháztagnak külön megterhelésével létesített alapok évi jövedelmei is beszámíttatnak a segélyt igénybe venni kívánó egyházközségeknek az ezen §-ban megállapított egyházi adó összegébe.

A kitüntetett adókulcsnak életbeléptetése mellett az eddig netalán fizetett népiskolai tandíj eltörölendő és az egyházi hivatalnokok díjlevelei, amennyiben azt az adózási rendszer megváltoztatása szükségessé teszi, ez adókulcs elfogadásával egyidejűleg átváltoztatandók.

Olvasóink, ezen szakaszból tájékozást nyerhetnek, hogy jövőre, hogyan és milyen összegekben fog alakulni az egyházi adófizetés.

Papválasztás a — Zsinaton. A zsinati törvényjavaslat az egyházak osztályozása és a papok hasonló minősítési osztályozása által akarta ezután is a papválasztást fentartani. A Zsinat azonban vissza adta a javaslatot a bizottságnak, hogy a teljesen szabad lelkész választásról terjesszen be javaslatot. Ez azt teszi, hogy a ki papi oklevelet kap, mehet bármilyen egyházba papnak — ha megválasztják.

Pályázati hirdetés. *Koszoru* című kiadványsorozatának 1905. évi tíz füzetére pályázatot hirdet a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság. Kívántatnak vallásos elbeszélések, életrajzok, történeti képek és rajzok, versben vagy prózában. A főfeltétel az, hogy az evangélium lelke buzogjon bennök, keresztyén valláserkölcsei erővel hasanak és tősgyökeres magyar nyelven szóljanak. A pályázat nyílt, bárki résztvehet benne, jelítség levélke nem szükséges. A közlésre elfogadott művek kis nyomtatott ivenként 45—50 koronával díjaztatnak. A füzetek terjedelme egy nyomtatott ivnél kisebb, másfélnél nagyobb nem lehet. A kéziratok f. évi június hó 1-ig alulírott titkárhoz küldendőek. Budapest, 1905. évi márczius 23-án. *Szöts Farkas*, a Magyar Prot. Irod. Társaság titkára.

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházi értekezlet ápril 2-án, este 6 órakor a kollegium tornacsarnokában tartotta utolsó egyházi estélyét. Ez alkalomra a rendezők a következő érdekes műsort állították össze. 1. A gyülekezet éneke. Te benned biztunk. Solt. XC. 1. vers. Elnöki megnyitó. 3. Örökélet. Szabolcska Mihály költeménye. Szavaltá *Lengyel* Gabriella. 4. Husvét gondolatok, Felolvasás, tartotta *Soly-mossy* Endre ref. koll. tanár. 5. Vallomás. Szabolcska Mihály költeménye. Szavaltá: *Vas Róza*.

6. Kurucz nóták, tárogató kísérettel, énekelték *Kovács* N. Pál, *Székely* Zoltán. 7. Szavalt: *Péter* Gábor. 8. Elnöki zárszó. 9. Isten áld meg a magyart — énekelte a gyülekezet. Belépés igényes volt, kegyes adományokból az értekezlet céljaira 11 kor. 84 fill. gyűlt be. Az estélyt Dr. *Kovácsy* Albertné és *Vajda* Ferenczné rendezték.

Mai képünkhöz.

A »Vasárnap« mult számában bemutattunk egy keresztyén kálvinista templomot; most egy pogány templomot mutatunk be. Kinában a Buddha vallás követői imádkoznak olyan templomban, milyent mai képünk mutat. A keresztyén ember azt vélné, hogy az egy cifra nyári filegoria, holott templom. Szép és felemelő a templom mindenütt, minden vallásban. De, mi keresztyének ne feledjük az apostol mondását: *A ti testetek a szentléleknek élő temploma.* (I. Kor. III. 16. 17).

Vegyes hírek.

Hogyan él nálunk a király. Ófelsége már huzamosabb ideje, hogy Budapesten tartózkodik. Ez idő alatt életrendje a következő: Mindennap öt—félhat órakor kel föl, — egy órával később, mint régente. Pacher komornyik megborotválja, aztán kávé vizet visz be neki, amelyhez apró süteményt eszik a király s utána egy pohár forrásvizet hajt fel, amit Schönbrunnból hoznak mindennap. Aztán nyomban munkához lát, amely délig tart. Először a kabinetirodák előterjesztéseit tanulmányozza, mielőtt aláírna. Kilencz óra tájban kezdődik a miniszterek, szakreferensek fogadása, az általános híhallgatások napjain pedig az audencia. Tizenegy órakor villásreggeli következik: ragout- vagy tápióka-leves, kétféle húsétel, fehér kenyér és bajor sör. Mindig egyedül és nagyon keveset eszik. A dohányzásról csaknem teljesen lemondott, pedig azelőtt erős virginiát szitt. A villásreggeli után rövid ideig sétál a várkertben, aztán déltől este hatig állandóan dolgozik, elolvassa közben a lapokból készített kivonatokat is. Hatkor következik az udvari ebéd, amelyhez régebben egyik főherceg, vagy udvari ur volt hivatalos. Mostanában soha senki. Az ebéd négyöt fogásból áll, de a király csak kettőből szokott enni. Aztán még két óra hosszát van a dolgozószobájában, ahol ujságot is olvas. Nyolcz órakor, legkésőbb fél kilenczkor lefekszik. Közvetlenül a nyugalomra térés előtt egy csésze teát és egy čarabka piskótát fogyaszt el. A király örözetére egy-egy szárnysegéd van kirendelve a négy közül, a hálólhelyiségtől a harmadik szobába. Ez előtt pedig két udvari csendőr áll lovassági karddal és rövidcsövű Manlicher-puskával. A király szobájának ajtaja mindig nyitva van, nyugodtan alszik s még akkor sem zavarja környezetét, ha rosszul van. A budai királyi konyhában *Wéber* Emil főszakács vezetésével nyolcz szakács, tizenegy kukta és tíz-husz polgári nő van alkalmazva, amíg a király Budán van. Az utóbbiak két-három korona napidíjat és kitünő ellátást kapnak. Az összes ételeket *Kleber* Gusztáv konyhai ellenőr

vizsgálja meg, mielőtt parázstartó készülékkel el látott zárt edényekben a távollevő ebédlőbe szállítják. Az összes alkalmazottak tartoznak a legteljesebb csöndben viselkedni. A király a rendnél csak a csendet szereti még jobban. Azóta, hogy a királyné meghalt, egyáltalán nagyon is csendes a hangulat a király körül.

Magyar ipar. Nehéz arról beszélni, a mi tulajdonképpen nem is létezik. Már pedig magyar iparról és kereskedelemről jó formán még nem lehet beszélni. Ez a két fontos tényezője a magyar nemzet nagyságának, csak mint egy szép ábránd úgy él lelkünkben. Azonban, hogy a kereskedelem és ipar magyar legyen: a végett mindent el kell követnünk. *Solymossy* Endre ref. koll. tanár azon kevés egyének közé tartozik, kik e téren utat törnek. Mint az iparos ifjusági kör elnöke már eddig is sokat tett, hogy az iparos pályát megkedveltesse. Ápril 2-án este a ref. egyházi értekezleten is erről a fontos kérdéstről tartott felolvasást, s mintegy jelezte, hogy csak akkor lesz magyar ipar, midőn az iparos pályától a társadalom egyetlen osztálya sem idegenkedik. Ezt a nagybecsű felolvasást közelebbről egész terjedelmében megismertetjük olvasóinkkal.

A világ legnagyobb gyémántja, amelyet nemrég találtak Transzvámban és amely 3032 karátot nyom, nem rég érkezett Londonba. Az óriási gyémántot a szállítás tartamára 12 millió koronára biztosították.

A zuluk országában az asszonyok nagyon drágák. Egy egészséges leány ára 3800—4000 korona, mely összeg az ottani viszonyokhoz mérten elég nagy. De már a Tanganyika-fensíkon egy leány, vagy asszony öt-hat kecskéért kapható.

Beniczkyné Bajza Lenke meghalt. Beniczkyné Bajza Lenke, Beniczky Ferencz v. b. t. t. Pestmegye főispánjának neje, a kinek írói működését kedvelt regényeiből országszerte ismerik, ápr. 1-én délután életének 63-ik évében kilencz napi súlyos szenvedés után meghalt. Az elhunytnak a 48-as időkből híres Heckenast Gusztáv volt első férje. Bajza Lenke Bajza József költőnek volt a leánya. Halálát férjén kívül négy gyermeke gyászolja.

Kanyaró járvány Kolozsvárt. Kolozsváron még el sem mult jó formán a tifusz-járvány s már is olyan mértékben lépett fel a kanyaró, hogy az összes iskolákat be kellett zárni.

Beszélő majom. Angolországban most csudájára járnak egy majomnak, a mely három angol szót tisztán és érthetően tud kimondani. Hogy milyen jövedelmet hoz ez a majom gazdájának, abból is kitetszik, hogy egy biztosító társaságnál egy millió koronára van biztosítva.

2695 utlevél egy negyedévben. Évről-évre nagyobb mérvű a kivándorlás a felvidékről a főleg a közgazdasági viszonyok sanylik meg ezt a csapást. Így a mult esztendőben hat hónap alatt 1205 utlevelet adtak ki Szepesmegye alispáni hivatalában; ez évben pedig három hónap alatt 2695 utlevelet adtak ki ami átlag véve, egy napra 30 utlevelet tesz ki. A munka az utlevelek kiállítása körül oly nagy, hogy az alispáni hivatal állandóan két írnokot foglalkoztat az utlevél ügyosztályban. Bizony, ez elég szomorú statisztika.

Egy lelkész agyonütve. Mult hó 24-ikén szombatira virradó éjjelén Kupsafalván ismeretlen egyének betörték dr. Kupsa Viktor g. kath. pap lakóházába s a külön szobában alvó papnét hatalmas husángokkal megtámadták. Az álarozos emberektől halálraremült papné segítségért kiáltott, mire a szomszéd szobából berohant Kupsa lelkész. Ekkorra azonban a papnét oly erősen megütötték, hogy keze eltört. Mire a pap a szobába rohant, a rablók nekiestek s arcára oly súlyos ütést mertek, hogy fogai egyszerre kihullottak, ő maga pedig eszméletlenül esett össze. A papnénak ezalatt sikerült kimenekülnie és az ablakon kiugorva nagy zajt ütött, de a késő éjben csak nagy sokára hallották meg a segélykiáltást. Ezalatt az elvetemült emberek észrevéve, hogy a pap még él, homlokát kezdék ütni, majd összehányva a szobát és 6 korona pénzt magukhoz véve, elillantak. Kupsa lelkész iszonyatos sebeivel még hajnali 4 óráig élt, akkor kiszenvedett, de eszméletét egy pillanatra sem nyerte vissza. A borzalmas gyilkosság nagy félelmet keltett az egész faluban s a csendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg a gyilkosok kézrekerítésére. A lelkészné a nagy ijedségtől semmi felvilágosítást sem tud adni, csak annyit, hogy a gyilkosok uri rubába voltak öltözve.

Templomépítés. A magyarosi ev. ref. egyházközség (Udvarhelymegye) templom és torony építésére ápril 30-án, (vasárnap) d. e. 10 órakor *árlejtést* tart. *Előirányzat: 7252 kor. 44 fill.* Az ajánlatok 10% bánatpénzzel a magyarosi ref. egyházközség presbyteriumánál nyújtandók be, hol a költségvetés és tervrajz is megtekinthetők. Magyaros, 1905 április 5-én. — Ev. ref. presbyterium.

Gabonapiacz Budapesten.

		100 kilónkint	18 k. 50 f. —	19 k. 25 f.
Buzá:	. . .	»	14 k. 50 f. —	14 k. 70 f.
Rozs:	. . .	»	14 k. 60 f. —	15 k. — f.
Árpa:	. . .	»	15 k. 60 f. —	16 k. 20 f.
Törökbuza:	. . .	»	14 k. 40 f. —	14 k. — f.
Zab:	. . .	»	22 k. 10 f. —	22 k. 50 f.
Repcze:	. . .	»		

A szerkesztő postája.

T. Gy. Torda-Szentlászló. Szó sincs róla, hogy »Elfogott pénzhamisító« című kirünkben említett Szentlászló alatt Torda-Szentlászlót értettünk volna. Akkor úgy is irtuk volna. De, mi csak Szentlászlót irtunk. Ez pedig Udvarhelymegyében van. Egyéb iránt ezt könnyű kitalálni a 13. számban közölt pénzhamisító cigányok című hírünk elolvasása után. Mi is készséggel aláírjuk, — mert tudjuk — hogy a torda-szentlászlói népnek a tisztességtelen uton való pénzszerzés nem kenyere.

Zs. K. Kaptam mindenik leveledet. Az új előfizetőknek meg is indítottam a lapot. Közelebbről a kívánt értesítést is levélben elküldöm.

K. J. T.-T. ö. s. A bejelentett előfizetőknek pontosan elküldöttem a lapot.

B. M. Szászváros. Hogy mi okból maradnak el egyes számok, fogalmam sincs. Innen minden számot nyomtatott szalag alatt küldünk. A B. K. lapja közelebbről vissza jött. Az volt rá írva; »nem rendel meg«. Ez érthetetlen, hiszen az ára már ki van fizetve. Ha még vagy egy szám ki marad, kérem, sziveskedjék postai értesítést küldeni.

B. J. Körös. Ezután oda küldjük